

Opgang, 12 juli 2026

Teksten

1 – John Dowland (c.1563-1626): "I shame at my unworthiness", gebaseerd op ps. 30:10-11 (a 5) (Stile Antico)

Dit lied, gepubliceerd in William Leighton's collectie "Teares or Lamentations of a Sorrowful Soul", is een voorbeeld van Dowland's Italiaanse compositiestijl door het gebruik van aangrijpend expressieve harmonieën, zoals overmatige akkoorden of krachtige dissonanten, om pijn of verdriet uit te drukken.

I shame at mine unworthiness, yet fain would be at one with Thee: Thou art a joy in heaviness, a succour in necessity.	Ik schaam me voor mijn onwaardigheid, maar verlang ernaar één te zijn met U: U bent een vreugde in verdriet, een steun in nood.
--	---

2 – John Dowland (c.1563-1626): "Semper Dowland, semper dolens" (Hespèrion XXI, o.l.v. Jordi Savall)

"Altijd Dowland, altijd treurig" is een compositie die je misschien wel als een oprechte vorm van zelfspot op gebied van melancholie kunt beschouwen, maar niettemin een tophit uit die tijd.

3 – John Dowland (c.1563-1626): "The lowest trees have tops", uit: Third Booke of Songes, 1603 (a 4) (Copenhagen University Choir)

Een 4-stemmige zetting van een 'lute song' op een gedicht van sir Edward Dyer (1543-1607), een Engelse hoveling en dichter aan het hof van koningin Elizabeth I van Engeland.

The lowest trees have tops, the ant her gall, the fly her spleen, the little spark his heat, and slender hairs cast shadows though but small, and bees have stings although they be not great, seas have their source, and so have shallow springs, and love is love in beggars and in kings.	De laagste bomen hebben toppen, de mier haar gal, de vlieg haar milt, de kleine vonk zijn warmte, en dunne haartjes werpen schaduwen, ook al zijn ze klein, en bijen hebben angels, ook al zijn die niet groot, zeeën hebben hun oorsprong, en zo ook ondiepe bronnen, en liefde is liefde bij bedelaars en koningen.
--	---

Where waters smoothest run, deep are the fords; the dial stirs, yet none perceives it move. The firmest faith is in the fewest words, the turtles cannot sing, and yet they love.	Waar het water het rustigst stroomt, zijn de doorwaadbare plaatsen diep; de klok beweegt, maar niemand merkt het. Het meest standvastige geloof zit in de minste woorden, schildpadden kunnen niet zingen, en toch hebben ze lief.
--	---

True hearts have eyes and ears no tongues to speak: they hear, and see, and sigh, and then they break.	Ware harten hebben ogen en oren, maar geen tong om te spreken: ze horen, zien en zuchten, en dan breken ze.
---	---

Vervolg op pagina 2

4 – John Dowland (c.1563-1626): "The lachrimae pavan", uit: Margaret Board's Lutebook (Elizabeth Pallett, luit)

Lady Margaret Board werd in 1600 geboren als dochter van een welgestelde koopman, en kreeg luitlessen van John Dowland. Tussen 1615 en 1620 begon zij haar verzameling luitcomposities aan te leggen met daarin meesterstukken uit de Elizabethaanse en Jacobijnse periode, de laat-renaissance. Het geeft ons inzicht in wat een jonge vrouw in de stad nodig had en wilde weten om een begenadigd luitspeler te worden (een vaardigheid die gewaardeerd werd op de huwelijksmarkt), muzikale verwijzingen in het theater te begrijpen, op de hoogte te zijn van de laatste hofmode en zelfs om een goede houding en hygiëne te behouden. Deze pavane is een solo-bewerking van het lied "Flow, my tears", zoals Dowland ook een reeks bewerkingen voor gamba maakte.

5 – John Dowland (c.1563-1626): "Come heavy sleep" (Amanda Forsythe, sopraan; The Voice of the Viol consort)

Come, heavy Sleep, the image of true Death, and
close up these my weary weeping eyes, whose
spring of tears doth stop my vital breath, and tears
my heart with Sorrow's sigh-swoll'n cries.
Come and possess my tired thought, worn soul, that
living dies, till thou on me be stole.

Come, shadow of my end, and shape of rest, allied
to Death, child to his black-faced Night; come thou
and charm these rebels in my breast, whose waking
fancies do my mind affright.
O come, sweet Sleep, come or I die for ever; come
ere my last sleep comes, or come never.

Kom, zware Slaap, het beeld van de ware Dood, en
sluit mijn vermoeide, wenende ogen, wier tranen
mij de adem benemen en mijn hart verscheuren met
zuchtende kreten van Verdriet.
Kom en neem bezit van mijn vermoeide gedachten,
mijn uitgeputte ziel, die sterft, totdat jij mij in bezit
neemt.

Kom, schaduw van mijn einde, en gedaante van rust,
verbonden met de Dood, kind van zijn zwarte Nacht;
kom en betover deze rebellen in mijn hart, wier
wakende fantasieën mijn geest angst aanjagen.
O kom, zoete Slaap, kom of ik sterf voor eeuwig;
kom voordat mijn laatste slaap komt, of kom nooit.

6 – Giles Farnaby (1562/3-1640): "Lachrimae pavan", uit: Fitzwilliam Virginal Book, FWB 290 (Colin Tilney, clavichord)

Het Fitzwilliam Virginal Book is een van de belangrijkste bronnen van Engelse klaviermuziek uit de laat-Elizabethaanse en Jacobijnse periode, genoemd naar burggraaf Fitzwilliam, de 7^e burggraaf Fitzwilliam (1745-1816) die na zijn dood zijn collectie manuscripten naliet aan de Universiteit van Cambridge. De klavierbewerking van Farnaby is een van de vele bewerkingen van Dowland's "Flow, my tears".

7 – John Dowland (c.1563-1626): "Behold and have regard", psalm 134 (a 4) (The Consort of Musicke, o.l.v. Anthony Rooley)

De 'oude' metrische vertaling die Dowland heeft gebruikt is van William Keithe (overl. 1594), een protestantse bijbelvertaler, die 25 psalmvertalingen heeft toegevoegd aan het Anglo-Genueefse psalter in 1561. Tien daarvan bleven over in het Engelse psalter, terwijl alle 25 werden opgenomen in het Schotse psalter.

Behold, and have regard,
ye servants of the Lord,
who in his house by night do watch,
praise him with one accord.

Lift up your hands on high,
unto his holy place,
and give the Lord his praises due,
his benefits embrace.

For why? the Lord our God
who heaven and earth did frame,
doth Zion bless, and will preserve
for evermore the same.

Looft, looft nu aller heren Heer',
gij zijne knechten, geeft Hem eer,
gij, die des nachts Zijn huis bewaakt
en voor Zijn dienst in ijver blaakt!

Heft uwe handen naar omhoog,
slaat naar het Heiligdom uw oog,
en knielt eerbiedig voor Hem neer:
Looft, looft nu aller heren Heer'!

Dat 's Heeren zegen op u daal';
Zijn gunst uit Sion u bestraal'.
Hij schiep 't heelal, Zijn Naam ter eer:
Looft, looft dan aller heren Heer'!